

Các lệnh xử lý tập tin

ls - liệt kê nội dung thư mục hiện tại
ls -al - liệt kê có định dạng và cả tập tin ẩn
cd dir - chuyển từ thư mục hiện tại sang *dir*
cd - chuyển từ thư mục hiện tại về thư mục riêng
pwd - hiện thư mục hiện tại
mkdir dir - tạo thư mục *dir*
rm file - xóa tập tin *file*
rm -r dir - xóa thư mục *dir*
rm -f file - ép xóa tập tin *file*
rm -rf dir - ép xóa thư mục *dir* *
cp file1 file2 - chép tập tin *file1* sang *file2*
cp -r dir1 dir2 - chép thư mục *dir1* sang *dir2*;
 tạo *dir2* nếu chưa tồn tại
mv file1 file2 - đổi tên hoặc di chuyển tập tin
file1 thành *file2*; nếu *file2* là một thư mục có sẵn,
 di chuyển *file1* vào thư mục *file2*
ln -s file link - tạo liên kết biểu tượng *link*
 đến tập tin *file*
touch file - tạo hoặc cập nhật tập tin *file*
cat > file - Nhập từ bàn phím (đầu vào chuẩn -
 standard input) vào tập tin *file* mới
more file - hiện nội dung tập tin *file*
head file - hiện 10 dòng đầu của tập tin *file*
tail file - hiện 10 dòng cuối của tập tin *file*
tail -f file - hiện nội dung của tập tin *file* và
 cập nhật liên tục, khởi đầu với 10 dòng cuối

Quản lý tiến trình

ps - hiện những tiến trình đang hoạt động tích cực
top - hiện tất cả các tiến trình đang hoạt động
kill pid - ép thoát tiến trình có mã *pid*
killall proc - ép thoát các tiến trình tên *proc* *
bg - hiện các công việc đã kết thúc hoặc đang
 chạy nền; tiếp tục một công việc đã tạm ngừng
fg - ngừng chạy nền (chuyển sang foreground) với
 công việc gần đây nhất
fg n - ngừng chạy nền với công việc *n*

Quyền sử dụng tập tin

chmod octal file - thay đổi quyền sử dụng của
 tập tin *file* thành *octal*. Mỗi chữ số ứng với từng tài
 khoản có được bằng cách cộng các số sau:

- 4 - đọc (r)
- 2 - ghi (w)
- 1 - thực thi (x)

Ví dụ:

chmod 777 - tất cả đều có đủ 3 quyền
chmod 755 - rwx cho người sở hữu, rx cho nhóm sở
 hữu và các tài khoản khác
 Xem man **chmod** để biết thêm chi tiết.

SSH

ssh user@host - kết nối đến máy *host* với tài
 khoản *user*
ssh -p port user@host - kết nối đến máy *host*
 qua cổng *port* với tài khoản *user*
ssh-copy-id user@host - thêm khóa công cộng
 của tài khoản *user* vào máy *host* để thiết lập đăng
 nhập không cần mật khẩu (đăng nhập có khóa)

Tìm kiếm

grep pattern files - tìm mẫu lặp *pattern* trong
 các tập tin *files*
grep -r pattern dir - tìm mẫu lặp *pattern* trong
 thư mục *dir* và tất cả các thư mục con (recursive)
command | grep pattern - tìm mẫu lặp *pattern*
 trong đầu ra của lệnh *command*

locate file - tìm tất cả các tập tin có tên *file*

Thông tin hệ thống

date - hiện ngày giờ hiện tại
cal - hiện lịch tháng này
uptime - hiện thời gian từ lúc bật máy
w - hiện những người đang đăng nhập
whoami - hiện tên tài khoản của bạn
finger user - hiện thông tin về tài khoản *user*
uname -a - hiện thông tin về nhân HĐH
cat /proc/cpuinfo - hiện thông tin về CPU
cat /proc/meminfo - hiện thông tin về bộ nhớ
man command - hiện hướng dẫn cho lệnh *command*
df - hiện mức sử dụng đĩa
du - hiện dung lượng thư mục
free - hiện dung lượng bộ nhớ trống và lượng bộ
 nhớ trao đổi (swap) đã dùng
whereis app - hiện đường dẫn của ứng dụng *app*
which app - cho biết lệnh nào sẽ được chạy mặc
 định thay cho *app*

Nén

tar cf file.tar files - tạo một tập tar có tên
file.tar chứa các tập tin khác
tar xf file.tar - giải phóng các tập tin từ
file.tar
tar czf file.tar.gz files - tạo một tập tar có
 nén bằng Gzip
tar xzf file.tar.gz - giải nén một tập tar bằng
 Gzip
tar cjf file.tar.bz2 - tạo một tập tar có nén
 bằng Bzip2
tar xjf file.tar.bz2 - giải nén một tập tar bằng
 Bzip2
gzip file - nén *file* và đổi tên thành *file.gz*
gzip -d file.gz - giải nén *file.gz*

Mạng

ping host - gửi lệnh ping đến máy *host* và hiện
 kết quả
whois domain - kiểm tra thông tin whois của tên
 miền *domain*
dig domain - kiểm tra thông tin DNS của tên miền
domain
dig -x host - tìm ngược tên miền của máy *host*
wget file - tải tập tin *file*
wget -c file - tiếp tục tải tập tin đang dở

Cài đặt

Cài đặt từ mã nguồn:

./configure
make
make install
dpkg -i pkg.deb - cài gói phần mềm (Debian)
rpm -Uvh pkg.rpm - cài gói phần mềm (RPM)

Phím tắt

Ctrl+C - dừng hoàn toàn lệnh đang chạy
Ctrl+Z - tạm dừng lệnh hiện tại, tiếp tục chạy nền
 bằng lệnh **bg** hoặc chạy chính với lệnh **fg**
Ctrl+D - thoát khỏi phiên làm việc hiện tại, giống
 với **exit**
Ctrl+W - xóa một từ trong dòng hiện tại
Ctrl+U - xóa cả dòng
Ctrl+R - hiện danh sách các lệnh gần đây
!! - lặp lại lệnh gần đây nhất
exit - thoát khỏi phiên làm việc hiện tại

*: **phải cực kỳ cẩn thận khi dùng.**

ND: Ngô Trung <ndtrung4419@gmail.com>

